

Bruksela, 23 listopada 2017 r.
(OR. en)

14734/17

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2016/0359 (COD)

JAI 1086
JUSTCIV 273
EJUSTICE 148
ECOFIN 994
COMPET 801
EMPL 565
SOC 744
CODEC 1880

NOTA

Od: Prezydencja
Do: Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada

Nr poprz. dok.: 9316/17
Nr dok. Kom.: 14875/16

Dotyczy: Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ram prawnych restrukturyzacji zapobiegawczej, drugiej szansy i środków zwiększających skuteczność postępowań restrukturyzacyjnych, upadłościowych i w zakresie umorzenia oraz zmieniającej dyrektywę 2012/30/UE
– Debata orientacyjna

I. WPROWADZENIE

8 i 9 czerwca 2017 r. Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych („Rada”) przeprowadziła pierwszą debatę orientacyjną na temat proponowanej dyrektywy i, przy tej okazji, zatwierdziła zbiór zasad dotyczących niektórych kluczowych kwestii na potrzeby przyszłych prac¹.

¹ Zob. dok. 9316/17 JUSTCIV 112 EJUSTICE 65 ECOFIN 418 COMPET 415 EMPL 312 SOC 398 CODEC 833

W świetle dyskusji przeprowadzonych przez grupę roboczą od lipca 2017 r. prezydencja jest zdania, że na forum Rady trzeba przeprowadzić debatę orientacyjną w celu poczynienia dalszych postępów na szczeblu grupy roboczej. Podstawowe zasady i kwestie wymagające pewnych politycznych wskazówek przedstawiono w części II niniejszej noty. W załączniku do niniejszej noty opisano dalszy kontekst w odniesieniu do tych podstawowych zasad.

II. PODSTAWOWE ZASADY I POLITYCZNE WYTYCZNE DLA PRZYSZŁYCH PRAC

A. Rentowność dłużnika

Rada jest proszona o wyrażenie zgody na rozszerzenie elastyczności dla państw członkowskich poprzez zapewnienie im możliwości wprowadzenia lub utrzymania w prawie krajowym testu rentowności, pod warunkiem że odnośna ocena ma na celu wykluczenie dłużników, którzy nie mają perspektyw, jeśli chodzi o rentowność, i że ocena ta może być przeprowadzona bez szkody dla majątku dłużnika.

Uzasadnienie

Dyskusje na szczeblu technicznym wykazały, że opinie na temat rentowności dłużnika są w znacznym stopniu rozbieżne. Niektóre państwa członkowskie są zdania, że udzielenie nierentownym dłużnikom dostępu do ram prawnych restrukturyzacji zapobiegawczej lub do wstrzymania czynności egzekucyjnych w indywidualnym przypadku byłoby szkodliwe dla majątku dłużnika, a tym samym stanowiłoby zagrożenie dla interesów wierzycieli. Inne państwa członkowskie uważają, że udzielenie bezwarunkowego dostępu do ram prawnych restrukturyzacji zapobiegawczej i wstrzymania czynności egzekucyjnych w indywidualnym przypadku stanowiłoby dla dłużnika we wszystkich przypadkach zachętę do podjęcia próby ratowania swojego przedsiębiorstwa na wczesnym etapie. Prezydencja jest przekonana, że sugerowane wytyczne mogłyby zatem służyć jako potencjalny kompromis między rozbieżnymi opiniami.

B. Zatwierdzenie planu restrukturyzacji wbrew sprzeciwowi grupy wierzycieli

Rada jest proszona o wyrażenie zgody w sprawie zasady, zgodnie z którą w przypadku, gdy w przyjęciu planu restrukturyzacji uczestniczy więcej niż jedna grupa zainteresowanych stron, a wymagana większość nie zostanie osiągnięta w co najmniej jednej głosującej grupie zainteresowanych stron, plan restrukturyzacji może mimo to zostać zatwierdzony przez organ sądowy lub administracyjny, pod warunkiem że spełnione zostaną wymogi w zakresie takiego zatwierdzenia planu restrukturyzacji wbrew sprzeciwowi grupy wierzycieli, w myśl uzgodnień poczynionych w trakcie przyszłych dyskusji. Pozostaje to bez uszczerbku dla wyniku przyszłych dyskusji na szczeblu technicznym na temat tworzenia grup.

Uzasadnienie

Państwa członkowskie ogólnie uznają potrzebę wprowadzenia mechanizmu, który umożliwi zatwierdzenie planu restrukturyzacji przez organ sądowy lub administracyjny, nawet wówczas gdy występują różnice zdań wśród głosujących grupy, tj. plan restrukturyzacji nie znajduje poparcia wymaganej większości w co najmniej jednej grupie zainteresowanych stron, pod warunkiem że spełnione są określone warunki. Jednocześnie część państw członkowskich prezentuje ostrożne podejście wobec takiego mechanizmu, ponieważ jest to element nowy i nieznan w ich systemach prawnych. Aby przyspieszyć prace na szczeblu technicznym, prezydencja potrzebuje w związku z tym wskazówek co do tego, czy proponowana zasada powinna posłużyć za podstawę przyszłych prac.

C. Druga szansa dla uczciwych przedsiębiorców

Rada jest proszona o wyrażenie zgody na to, by istniał zharmonizowany okres umorzenia, trwający do trzech lat, z zastrzeżeniem ograniczeń w przypadku uznania, że takie umorzenie lub okres umorzenia są nieodpowiednie.

Uzasadnienie

Państwa członkowskie ogólnie popierają zasadę, by dać uczciwym przedsiębiorcom drugą szansę poprzez przyznanie im pełnego umorzenia długów i anulowanie ewentualnych zakazów prowadzenia działalności związanych z upadłością dłużnika po upływie określonego maksymalnego czasu. Podlega to jednakże warunkowi wprowadzenia, w stosownych przypadkach, wystarczających zabezpieczeń i ograniczeń.

III. WNIOSEK

Prezydencja zwraca się do Coreperu/Rady (ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych) o przeprowadzenie debaty orientacyjnej z myślą o zatwierdzeniu zasad przedstawionych w części II niniejszej noty jako ogólnych wskazówek do dalszych prac nad proponowaną dyrektywą.

INFORMACJE OGÓLNE***A. Rentowność dłużnika***

Proponowana dyrektywa nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, by – w przypadku gdy istnieje prawdopodobieństwo upadłości – dłużnicy mieli dostęp do ram prawnych restrukturyzacji zapobiegawczej, które umożliwiają im przeprowadzenie restrukturyzacji ich zadłużenia lub przedsiębiorstwa, a także skorzystanie ze wstrzymania czynności egzekucyjnych w indywidualnym przypadku, o ile i w zakresie, w jakim takie wstrzymanie jest konieczne dla wspierania negocjacji w sprawie planu restrukturyzacji. Dotychczasowe dyskusje w grupie roboczej ujawniły szerokie poparcie dla podejścia zakładającego zapewnienie dłużnikom dostępu do takich ram i do wstrzymania czynności egzekucyjnych w indywidualnym przypadku jako jednego z narzędzi pomagającego uratować dłużników przed bankructwem.

Niemniej jednak szereg państw członkowskich wyraziło obawy, że umożliwienie nierentownym dłużnikom dostępu do takich ram prawnych restrukturyzacji zapobiegawczej lub do wstrzymania czynności egzekucyjnych w indywidualnym przypadku mogłoby mieć szkodliwy wpływ na pozostały majątek dłużnika, a tym samym stanowić zagrożenie dla interesów wierzycieli.

W związku z tym te państwa członkowskie twierdzą, że można by wprowadzić test rentowności dłużnika jako warunek konieczny przyznania dostępu do ram restrukturyzacji zapobiegawczej lub przyznania wstrzymania czynności egzekucyjnych w indywidualnym przypadku w celu zapewnienia równowagi pomiędzy interesami dłużnika a interesami wierzycieli.

Jednocześnie inne państwa członkowskie opowiadają się za udzieleniem dłużnikowi bezwarunkowego dostępu do ram prawnych restrukturyzacji zapobiegawczej i do wstrzymania czynności egzekucyjnych w indywidualnym przypadku, po to by zachęcić dłużnika do podjęcia próby ratowania swojego przedsiębiorstwa na wczesnym etapie.

Kompromis między tymi dwoma odmiennymi systemami można by osiągnąć, dając państwom członkowskim możliwość wprowadzenia lub utrzymania w prawie krajowym testu rentowności, pod warunkiem że ocenę rentowności dłużnika można przeprowadzić bez szkody dla majątku dłużnika.

B. Mechanizm zatwierdzania planu restrukturyzacji wbrew sprzeciwowi grupy wierzycieli

Według proponowanej dyrektywy plan restrukturyzacji powinien być zawsze uznawany za przyjęty lub zatwierdzony, jeżeli uzyska poparcie wymaganej większości zainteresowanych stron w każdej grupie. Mechanizm zatwierdzenia planu restrukturyzacji wbrew sprzeciwowi grupy wierzycieli można stosować, gdy plan restrukturyzacji nie znajduje poparcia wymaganej większości w każdej grupie zainteresowanych stron, w rezultacie czego jedna z głosujących grup wyraża sprzeciw.

Mechanizm zatwierdzenia planu restrukturyzacji wbrew sprzeciwowi grupy wierzycieli podlega szeregowi minimalnych zharmonizowanych wymogów w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony praw zaangażowanych stron. Oznacza to, że plan musi być popierany przez co najmniej jedną grupę zainteresowanych wierzycieli i nie może on niesprawiedliwie krzywdzić głosujących grup wyrażających sprzeciw. Państwa członkowskie mogą również skorzystać z możliwości zwiększenia minimalnej liczby grup wymaganych do poparcia planu. W przypadku zatwierdzenia planu restrukturyzacji wbrew sprzeciwowi grupy wierzycieli plan restrukturyzacji musi zawsze zostać potwierdzony przez organ sądowy lub administracyjny.

Zasada zatwierdzenia planu restrukturyzacji wbrew sprzeciwowi grupy wierzycieli jest uzupełnieniem możliwości pomyślnej restrukturyzacji poprzez ograniczenie zainteresowanym stronom, które nie mają interesu w restrukturyzacji, możliwości blokowania planu. Państwa członkowskie ogólnie uznają potrzebę posiadania takiego mechanizmu, jednak szereg delegacji kwestionuje proponowane użycie zasady bezwzględnego pierwszeństwa jako jednego z wymogów. Ponadto, chociaż niektóre państwa członkowskie wprowadziły już proponowany mechanizm do swoich systemów prawnych, to dla innych państw członkowskich koncept ten jest nowy.

Pomimo że wydaje się, że państwa członkowskie popierają tę zasadę, to pewne aspekty w proponowanej dyrektywie są dla niektórych państw członkowskich nowe i nieznane. Jeżeli zasada taka zostanie wprowadzona na szczeblu UE, potrzebna będzie większa elastyczność, by umożliwić państwom członkowskim odpowiednie uwzględnienie tej zasady w ustawodawstwie krajowym.

Stopień i treść zharmonizowanych minimalnych przepisów dotyczących przyjmowania i zatwierdzania planów restrukturyzacji należy jeszcze dodatkowo omówić na szczeblu technicznym, a prace o charakterze technicznym powinny koncentrować się m.in. na tworzeniu grup i wymogach mechanizmu zatwierdzania planu restrukturyzacji wbrew sprzeciwowi grupy wierzycieli (łącznie z charakterem tych wymogów).

C. Druga szansa dla uczciwych przedsiębiorców

Jednym z głównych celów proponowanej dyrektywy jest zwiększenie możliwości skorzystania z drugiej szansy przez przedsiębiorców w obrębie UE. W tym względzie proponowana dyrektywa nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia niewypłacalnym przedsiębiorcom możliwości uzyskania całkowitego umorzenia długów w okresie zdefiniowanym w prawie krajowym, który nie może być dłuższy niż trzy lata. Dodatkowo, ewentualne zakazy prowadzenia działalności związane z upadłością przedsiębiorcy powinny tracić moc najpóźniej z końcem okresu umorzenia.

Aby uniknąć nadużywania procedury umarzania, proponowana dyrektywa pozwala państwom członkowskim na stosowanie odstępstwa od wyżej wymienionego obowiązku w niektórych, dobrze określonych przypadkach, gdy takie umorzenie lub taki okres umorzenia uznaje się za nieodpowiednie.

Dyskusje pokazały, że państwa członkowskie ogólnie popierają zasadę przyznania dłużnikowi pełnego umorzenia długów oraz anulowania wszelkich zakazów prowadzenia działalności związanych z upadłością dłużnika po upływie maksymalnego okresu, pod warunkiem że dłużnik przeszedł postępowanie upadłościowe. Podlega to oczywiście warunkowi wprowadzenia, w stosownych przypadkach, wystarczających zabezpieczeń i ograniczeń. Konieczne są dalsze dyskusje na szczeblu technicznym, by opracować te zabezpieczenia i ograniczenia.
